

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Indledning, Varianter og Oplysninger, Registre

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Indledning, Varianter og Oplysninger, Registre", i Heiberg, Johanne Luise: *Indledning, Varianter og Oplysninger, Registre*, udg. af AAGE FRIIS ; ELISABETH HUDE ; ROBERT NEIIENDAM ; JUST RAHBEK , 1944, s. 333. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr08val-shoot-idm140470728702320/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Indledning, Varianter og Oplysninger, Registre

sidste Gang, og dermed ophørte de danske Skuespillere at spille Komædie paa Tysk.

261, *L. 4.* Tæskespilleren *Dobler* gav i August 1841 to Forestillinger paa Det kgl. Teater: „Tilsyneladende Trykkeri, hønhørende til Læren i den underholdende Physik og Mechanik“. Da Forestillingerne gjorde Lykke, fortsatte han dem paa Hofteatret. — *L. 13.* *en Række Theaterartikler i ... „Fædrelandet“*; Se Note til I, 241, 36. — *L. 31.* *Fou*: Sm. Var. til I, 289, 18. Denne Form for Spillepræmie blev indført 1842 med den Hensigt at vedligeholde den kunstneriske „Ild“ blandt Personalet, d. v. s. give de betydelige Kunstnere Lyst til at spille mindre gode Roller, men Resultatet blev, at Fou'en avlede Istriiger, Misundelse og Pengegriskhed. Den kunstige Produktionslyst satte ofte skadelige Spor i Rolledelingen og Repertoirevalget. Først 1919 blev Fou'en afskaffet. Sm. Nielsen: Det kgl. Teaters Hist. I (1921), 35—38.

262, *L. 13.* *de franske Skuespil*: Talen er især om Eugène Scribes Komædier, af hvilke 72 blev opført paa Det kgl. Teater.

263, *L. 13.* „*O! Lykke* —“: Dele af de to sidste Vers af Digtet „Vor gamle Caro holdt en Stel“ fra „Emilies Hjertebanken“; (Heib. Poet. VII, 367). — *L. 22.* „*Svanehammen*“, romantisk Skuespil i 3 Akter af Hertz; opf. 1. Gang ^{29/4} 1841. Fru Heiberg udførte heri den græske Kongedatter Helene, men Stykket gaves kun 5 Gange. Hertz klagede over Teatrets slætte Maskineri (Indk. Breve til Teaterdirektionen 1841 (B. A.)). — *L. 23.* *Kronprins Frederik Carl Christian*, senere Kong Frederik VII (1808—63) blev ^{29/4} 1841 g. u. Prinsesse Caroline Charlotte Mariane af Mecklenburg-Strelitz (1821—76), en Kusine til Prinsesse Louise, Christian IX's Dronning. — *L. 29.* „*Fra fjærne Lande* —“: Citat fra Digtet I. Akt I. Sc. I „*Svanehammen*“ (Hertz VI, 175).

264, *L. 26.* *sin Gemals Rygte*: Fru Heiberg underforstaaer her en Viden, som hun fra Teatret havde lettere Adgang til end den fremmede, uerfarne Prinsesse, hvis Forudkendskab til Prins Frederiks Forhold til Balletdanserinderne Jansine Weiner og Louise Rasmussen maa have været tvivlsomt. — *L. 29.* *en søndru Pæson*: Fru Heiberg sigter formentlig her til Hushovmesteren ved Kronprinsens Hof, senere Slotsforvalter paa Fredensborg N. V. Matthiæsen, der fra 1835 var gift med hendes ældste Søster Johanna Magdalena, som i nogle Aar var Oldfrue hos Prins Frederik. — *L. 33.* *ikke forstod sin Opgave*: De Opgaver, som det ikke lykkedes Kronprinsesse Mariane at løse, var at bringe Ro i sin Gemals uligevægtige Sind og føde Landet en Tronarving. Hendes sensible Væsen og letbaværelige Nerverliv passede saa slet som muligt til Kronprinsens robuste Natur, og derfor blev Samlivet ulykkeligt for begge Parter. I Maj 1844 rejste hun, officielt af Helbredshensyn, til sine Forældre, og ^{29/4} 1846 ophævedes Ægteskabet. 1865 besøgte hun det danske Hof. Sm. Biogr. Løks. XV, 320 ff.

265, *L. 5.* *Dronning Caroline Amalie*, f. Prinsesse af Augustenborg (1796—1881), g. 1815 m. Christian VIII. — *L. 14.* „*Et Glas Vand, eller Liden Tue kan velte stort Læs*“, Komædie i 5 Akter af Scriba (Le verre d'eau, ou Les effets